

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

22. An si sponsalia communi consensu dissoluantur, hoc non obstante, oriatur ex eis impedimentum publica honestatis? Et breuissimè deducitur, quod durat impedimentum publicæ honestatis etiam post ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

exteriori manifestetur: sic nec sufficere potest ad contracta dissoluenda dissensus interior, nisi manifestetur exteriori: vti notauit Pontius *dicto cap. 9. num. 5.* Manifestari autem expedit coram Episcopo, vel eius Vicario; & ipsis deficientibus, coram honestis personis, iuxta textum in *cap. fin. de appellationib.* & tradit, aliis relatis, Sanchez *lib. 1. disp. 51. num. 17.* & Gutierrez *cap. 28. num. 7.*

RESOL. XXII.

An si sponsalia communi consensu dissoluantur, hoc non obstante, oriatur ex eis impedimentum publica honestatis?

Et breuissime deducitur, quod durat impedimentum publica honestatis etiam post mortem alterius sponsi.
Ex part. 3. tract. 4. Ref. 221. alias 222.

Sup. hoc in Ref. seq.

§. 1. DE hoc casu olim magna altercatio fuit, nam quidam contraxit sponsalia cum filia, & postea illis ex communi consensu dissolutis cum matre contrahere volebat, tunc sine Summi Pontificis dispensatione hoc efficere minimè posse asseruerunt multi Theologi, nam ita docet Sanchez, *de matrim. tom. 2. lib. 7. disp. 65. n. 21.* & probat hanc sententiam, quia nulla maior sponsalium dissolutio accidere potest, quam alterius sponsi morte, sed in tali casu durat etiam impedimentum. Ergo.

2. Sed ego tunc contrarium consulaui, & in meam sententiam atraxi multos viros doctos ex Dominicano familia, & ex Societate Iesu, & præter Sa verb. *Matrimonium. n. 12.* citatum à Sanchez, adduxi pro hac opinione Basl. Pontium *de matrim. lib. 7. cap. 36. num. 9.* Gutierrez *de matrim. cap. 103. num. 11.* & Rebellium *part. 2. lib. 3. quest. 14. n. 3.* qui citant declarationem Cardinalium sic asserentem. Si sponsalia soluantur de consensu, Congregatio censuit esse inualida. Ad rationem verò, quam adducit Sanchez, respondebam, quòd adest dispar. ratio inter vtrumque casum; quia in morte qui contraxit sponsalia, censetur in eadem voluntate decessisse, vel saltem debuisse decedere, quamdiu alter non dissentit, quod non accidit in casu nostro, nam adest voluntas expressa dissolutionis sponsaliorum. Non est ergo audiendus Sanchez, licet vir doctissimus, in hoc casu, sed omnino dicendum est cum supradictis Doctoribus, ex sponsalibus mutuo consensu dissolutis nullum nasci impedimentum.

RESOL. XXIII.

An si sponsalia dissoluantur ex mutuo consensu cesset impedimentum publica honestatis oriur ex illis?

Et quid est dicendum, si morte alterius dissoluerentur?
Et an hoc impedimentum oriatur ex sponsalibus sicte celebratis, videlicet ore tenus absque consensu interiori?

Idem est de matrimonio sicte contracto ex defectu consensu. Ex part. 11. tract. 5. & Misc. 5. Ref. 12.

Sup. hoc in Ref. præterita.

§. 1. NEGatiuam sententiam docent duo viri docti ac strictæ amicitie vinculo mihi coniuncti, Reuerendissimus Candidus, & Auersa: Ille *tom. 1. di. quest. 28. art. 11. dub. 2.* Ille *de Sacram. Matrim. quest. 17. sect. 5.* Idem etiam docet Layman *lib. 5. tract. 10. part. 4. cap. 9. num. 3.* Trullench *de Sacram. lib. 7. cap. 9. dub. 13. num. 8.* Bassæus *verb. Matrimonium 7. num. 56.* Dicastillus *de Sacram. tom. 3. tract. 10. disp. 7. dub. 39. num. 406.* & amicissimus P. Perez *de matrim. disp. 8. sect. 2. num. 4.* vbi sic asserit; Dico secundo; quando sponsalia dissoluantur

mutuo consensu contrahentium, adhuc non cessat impedimentum publicæ honestatis contractum ex sponsalibus validis, & certis. Ita opinatur etiam Doctoribus primæ sententiæ, & ratio meo iudicio efficacior hæc est; quia impedimentum natiuitatis non dependet à voluntate contrahentium, sed ab Ecclesia, quæ constituit, ut impedimentum publicæ honestatis confurgat ex sponsalibus validis; sponsalia verò non ob id non fuerint valida, quod postea dissoluantur, vt constat. Ratio autem motiua, propter quam inductum est ab Ecclesia impedimentum publicæ honestatis, adhuc militat quando sponsalia mutuo consensu dissoluantur, eo quod non debeat matrimonium contrahi inter aliquas personas, quæ sibi factæ sunt propinquæ per sponsalia: aliàs enim posset hoc impedimentum cessare quoque post mortem alterius sponsi: non enim sponsalia videntur magis dissolui per mutuum consensum, quam per mortem, per quam perpetuo dirimuntur, vt ostensum est. Nec valet dicere cum Hurtado esse discrimen: nam sponsalia quæ mutuo consensu dissoluantur, cessant immediate, & ratione sui, & sponsi videntur vnus definit ad alium pertinere, & contra non verò quæ morte alterius dissoluantur, quia illa mediata tantum, & ex defectu subiecti, & ipsi videntur semper vnus pertinuit ad alium, & contra, ac proinde ex istis vt potèt peruenit ad licet per validis oritur hoc impedimentum, & non ex illis. Non, inquam, valet, quia sponsalia per mortem etiam euanescent, imò etiam magis, quia per mortem perpetuo dissoluantur: dissoluta per mutuum consensum, iterum per novum consensum contrahi possunt. Immediate etiam, & ratione sui per mortem euanescent, quia immediate euascent omnis consensus, & radix illius, nempe humana. Vnde sicut sponsi videntur, vnus definit ad alterum pertinere per mutuum consensum, nam vnus magis mortuo alterutro. Non ergo est peculiaris ratio, nec speciale discrimen. Ita Perez, & vniuersus Sanchez.

2. Sed ego de hoc casu interrogatus ab Eminentiissimo Domino meo Cardinali Franciotti, inter purpuratos Patres pietate & doctrina conspiciendo, affirmatiuè respondi, Sancta declaratione Sacre Congregationis Concilij à Pontio adducta, vt ego alibi obtinui, & de qua etiam ex Cornio mentionem facit & sequitur Leander *de Sacram. tom. 3. tract. 19. disp. 19. quest. 4.* Hanc etiam sententiam tenet Castus Pilaus *tom. 5. disp. 4. part. 10. num. 8.* Martinus de San Ioseph in *Monit. Confess. tom. 3. lib. 1. tract. 33. de matrim. nu. 5.* Remigius in *prax. Confess. tract. 5. cap. 8. §. 14. num. 4.* Caspensis in *conf. Theol. tom. 3. tract. 26. disp. 9. sect. 11. num. 69.* Operarius *de Sacram. tract. de matrim. disp. 4. quest. 7. num. 51.* Metcens *de Sacram. in supplem. quest. 57. dub. 2. num. 4.* & me citato Hermanus Busenbaum in *medulla Theologia moral. & ratio est, quia talia sponsalia mutuo consensu soluta, sunt nulla & inualida. Secus dicendum est si morte alterius dissoluerentur, nam in eo casu, sponsalia illa perpetua censentur: nam ille qui obiit iudicaretur in eadem voluntate decessisse. Et ideo Ioan. Præpositus *in 3. part. D. Thom. quest. 7. de impedimen. matrim. dub. 14. n. 12.* sic ait; Petitur an hoc impedimentum oriatur, si sponsalia valida mutuo contrahentium consensu dissoluantur? Respondeo non oriri vbi Tridentinum receptum est: Ita respondit Congregatio, quæ censuit esse inualida, quod videtur intelligendum ad hunc effectum, vt ex istis hoc impedimentum non oriatur, & ita existimo peculiarem esse*